

MOŽNOSTI A LIMITY VYUŽITÍ MALÍŘSKÝCH POSTUPŮ V GALERIJNÍ PEDAGOGICE. MATERIÁLOVÉ A TECHNICKÉ VYBAVENÍ DĚTSKÉHO ATELIÉRU. (téma 14)

Možnosti a limity využití malířských postupů v galerijní pedagogice

Malířské postupy se v galerijní pedagogice mohou objevovat třeba v galerijních kurzech, na určité techniky malby. Například já jsem se osobně zúčastnila kurzu olejomalby v Horácké galerii v Novém městě na Moravě. Dále se mohou objevovat ve výtvarných dílnách nebo ateliérech v galeriích. „Výhodou dílny je to, že se v ní mohou různí autoři soustředit na rozdílné techniky, a to tak, že zpracovávají různé materiály rozdílnými cestami.“¹ Také se objevují v galerijních animacích (materiálové animace). „Nejčastějším postupem při animaci je využití přímého kontaktu s materiálem, a to zejména s nějakým výtvarným postupem, který je alespoň v dílčích prvcích blízky technice, s níž pracoval vystavující umělec.“²

Myslím si, že v galerijních animacích se malba tak často nevyužívá. Podle mého názoru je to především z důvodu, že animace probíhají přímo ve výstavách a také příprava a tvorba je časově a materiálně náročná. Animace často využívají technik fotografie, koláží, struktur, kompozic nebo také prvky akčního umění, performance apod.

Malířské postupy se uplatňují hlavně ve výtvarných dílnách a ateliérech, které jsou dlouhodobější (třeba celé dopoledne v sobotu, volnočasové), ale určitě se tyto galerijní programy mohou různě propojovat.

Materiálové a technické vybavení dětského ateliéru

Podobně jako dětský ateliér funguje výtvarná dílna

Důraz je kladen především na invenci, prožitek a experiment, ale především na autorskou tvorbu účastníků dílen.

V dílnách se setkáme s různými výtvarnými materiály, ale také jsou určitě omezené (finanční stránka institucí). Proto se v dílnách běžně zpracovává odpadní materiál, získaný z výrobních podniků nebo přímo ze skládky.

Dětský ateliér - Gabriela Šimková vytvořila na přelomu 80. a 90. let Národní galerii v Praze dětský ateliér (později pouze Ateliér), ve které realizovala podstatné změny. Hlavním principem ateliéru jsou výtvarné práce dětí v nejrůznějších podobách. (Fišer, Havlík, Horáček, 2010, str. 167)

„Někdy jde o rozsáhlejší tvůrčí cykly, které spíše volněji navazují na expozici a stanovují vlastní téma. Dokonce se tu snad poprvé v českém prostředí uplatňuje zkušenost z Paříže, tedy institut „užitečně odložených dětí“. Ve chvíli, kdy si rodiče procházejí výstavou“³. Nejmenší děti jsou v Ateliéru s animátorem a společně tvoří pro děti je to zábavnější než procházet galerií.

Dětské ateliéry jsou zaměřeny převážně na určené techniky nebo přesná díla třeba na aktuální výstavy v galeriích nebo muzeích. Ateliéry také mohou být dlouhodobé nebo pouze jednodenní.

¹ , Alexandra.

, 2003?, s. 27. ISBN 8086213285.

² FIŠER, Zbyněk, Vladimír HAVLÍK a Radek HORÁČEK. *Slovem, akcí, obrazem: příspěvek k interdisciplinaritě tvůrčího procesu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. ISBN 9788021053892.

³ FIŠER, Zbyněk, Vladimír HAVLÍK. *Slovem, akcí, obrazem: příspěvek k interdisciplinaritě tvůrčího procesu*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, č. 146. ISBN 9788021053892.

Nabídka dětských ateliérů ve vybraných galeriích:

Rychard Adam Gallery: DĚTSKÝ SOBOTNÍ VÝTVARNÝ ATELIÉR: dětský výtvarný ateliér je určen všem dětem, není potřeba žádná výtvarná průprava, po prohlídce výstavy následuje výtvarná dílna inspirovaná vystavenými díly a autory, při které děti rozvíjí svou fantazii a kreativitu.

LETNÍ VÝTVARNÝ ATELIÉR: „ Akční léto v Richard Adam Gallery“ V měsíci srpnu pořádáme již tradičně pro děti pětidenní Letní výtvarný ateliér. Je určen pro všechny, kteří mají rádi výtvarné umění a rádi tvoří. Děti si v průběhu ateliéru zdokonalí výtvarné dovednosti, budou rozvíjet fantazii, tvořivost. Každý si odnese svá vlastní výtvarná díla domů. Ateliéry probíhají přímo v prostorách galerie ve volné návaznosti na aktuální výstavu. Týdnem provází zkušené lektorky a studentky uměleckých škol. (zdroj: <http://www.ragallery.cz/web/guest/program>)

Galerie moderního umění v Hradci Králové: VÝTVARNÝ ATELIÉR PRO DĚTI: v březnu probíhal program s názvem ROZMARNÁ GRAFIKA – který byl určen pro různě věkové skupiny dětí. „Výtvarné programy provedou návštěvníky grafickými technikami a otevrou jim nové pohledy do výtvarného zpracování našich představ. Průvodcem nám bude současná výstava „Co všechno máme...“ (zdroj: <http://www.galeriehk.cz/index.php?con=14>)

Národní galerie v Praze: ATELIÉR V ANEŽSKÉM KLÁŠTEŘE III. - Ateliér v Anežském klášteře je pravidelnou výtvarnou dílnou zaměřenou na rozvoj klasických výtvarných dovedností dětí, především kresby a prostorové představivosti. Výtvarná práce v ateliéru je volně inspirována gotickým malířstvím a sochařstvím, se zaměřením na samostatný kreativní přístup s použitím soudobých plošných i prostorových technik. Nedílnou součástí každé lekce je krátká procházka expozicí
VÝTVARNÝ ATELIÉR PRO DĚTI OD 6 DO 10 LET - Lekce ateliérů reagují vždy na konkrétní umělecká díla z expozice Veletržního paláce. Děti se naučí základy klasických výtvarných technik a dovedností (kresba, malba, plastika, grafické, sochařské a multimediální techniky), ale i různé přístupy, jak je překračovat, volně kombinovat a jak dále experimentovat s novými způsoby výtvarného vyjadřování. (zdroj: <http://www.ngprague.cz/doprovodne-programy/>)

Moravská galerie: DĚTSKÝ ATELIÉR je jako jedna z aktivit galerie určen pro všechny zájemce, kteří mají co do činění s výtvarnými pracemi dětí na školách, ústavech, s mimoškolní zájmovou činností a kteří přímo praktikují výchovu uměním. (zdroj: <http://www.moravska-galerie.cz/ctvrtletnik.aspx>)

Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem: VÝTVARNÝ ATELIÉR V GALERII MODERNÍHO UMĚNÍ V ROUDNICI NAD LABEM - Otevřením Výtvarného ateliéru získala Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem nové stálé zázemí pro práci nejen s dětským návštěvníkem, ale i pro rozšíření vědomostí široké veřejnosti o výtvarném umění. Vzniklo tak místo vybavené výtvarnými potřebami, které navštěvují školní skupiny, rodiče nebo prarodiče s dětmi, studenti a dospělí. Návštěvníci získávají bezprostřední zážitek z pohledu na umělecká díla významných českých malířů či sochařů v expozici galerie i nenahraditelný zážitek z vlastní kreativity při výtvarných realizacích. (zdroj: <http://www.galerieroudnice.cz/atelier.html>)

„V budoucnu by se mělo stát i u nás běžnou praxí, že se budou v kulturních institucích nacházet edukativní ateliéry, kde bude probíhat tvorba příležitostná, ale i tvorba koncentrovaná ve formě dílen. Vyžaduje to ovšem materiálové i personální zabezpečení ze strany instituce“⁴

⁴ BABYRÁDOVÁ. *Výtvarná dílna*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2005. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 96. ISBN 8021038799.